

Stanovisko Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) k přechodnému období v PSD2

2. ledna 2018

Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) vydal dne 19. prosince 2017 stanovisko ([EBA/Op/2017/16](#)) k přechodnému období dle nové Směrnice o platebních službách (PSD2), která vstoupí v účinnost 13. ledna 2018.

EBA se rozhodla vydat toto stanovisko především z důvodu, že existuje časový nesoulad mezi dnem účinnosti PSD2 a účinností obecných pokynů a regulačních technických standardů, které je EBA povinna vydat v souvislosti s PSD2. Z celkových dvanácti budou ke dni 13.1.2018 účinné pouze tři, což způsobuje značné výkladové problémy.

EBA se v rámci stanoviska vyjádřila, mimo jiné, k těmto důležitým tématům:

- výjimky z povinnosti získání povolení (licence) k poskytování služeb;
- re-licencování stávajících platebních institucí a institucí elektronických peněz;
- přístup na platební účet v období mezi účinností PSD2 a účinností regulačních technických standardů upravujících silné ověření zákazníka („RTS SCA“);
- přeshraniční poskytování služeb do států, které dosud neimplementovaly PSD2.

Pro subjekty podnikající na českém trhu jsou pak důležité především následující dva závěry EBA:

1. Přístup na platební účet v přechodném období (do účinnosti RTS on SCA)

EBA se v rámci svého stanoviska pokusila vyjasnit povinnosti, které mají banky a fintech společnosti do doby, než bude platit konkrétní úprava v RTS on SCA (tj. cca do září 2019). Výklad EBA je následující:

- v přechodném období není vyžadováno, aby se třetí strany (TPPs) identifikovaly vůči subjektům, které vedou platební účet (ASPSP);
- v přechodném období je možné využívat „screen scraping“, pokud to nezakazuje národní legislativa;
- ASPSP nemusí s TPPs „komunikovat bezpečně“ a nemusí nabídnout dedikované rozhraní;
- ASPSP může blokovat přístup TPPs na platební účet uživatele pouze v odůvodněných případech.

Bude zajímavé sledovat, jakou pozici zaujme Česká národní banka, a to především s ohledem na společné stanovisko ČNB a MFČR ze dne 1.12.2017¹⁾, které není zcela v souladu s tímto novým stanoviskem EBA.

Stanovisko EBA totiž podmiňuje využití „screen scrapingu“ absencí zákazu v národní legislativě. Ačkoliv český právní řád se k přístupu na účet osobou jinou než uživatelem staví odmítavě²⁾, stanovisko ČNB a MFČR „screen scraping“ v přechodném období povoluje (resp. se o zákazu vyplývající z vyhl. 163/2014 Sb. vůbec nezmiňuje).

Dalším rozporem je pak otázka ověření totožnosti TPPs. Stanovisko ČNB a MFČR podmiňuje využití „screen scrapingu“ osvědčením totožnosti TPP, přičemž stanovisko EBA výslovně uvádí, že takové ověření není v přechodném období nutné.

Pro banky a fintech společnosti tedy existuje nejistota, jak postupovat v relativně dlouhém přechodném období, které bude trvat od 13.1.2018 do září 2019 (případně ještě déle, v návaznosti na schvalovací proceduru RTS on SCA). Pro banky je situace složitější v tom, že ať zvolí jakýkoliv přístup, může být jejich aktivita vykládána jako rozporná se zákonem (buď se zák. č. 370/2017 Sb., o platebním styku, implementujícím PSD2 na straně jedné, nebo v rozporu s vyhláškou č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, na straně druhé).

Je nicméně možné, že české orgány dohledu své původní stanovisko přehodnotí, a tuto nepřehlednou situaci, nekomfortní jak pro banky, tak pro fintech společnosti, dále vyjasní.

2. Výjimka pro AISP a PISP poskytující služby před 12.1.2016

Stanovisko EBA jasně stanoví, že subjekty, které před 12. lednem 2016 poskytovaly službu informování o platebním účtu („AISP“) nebo nepřímého dání platebního příkazu („PISP“), především tedy fintech společnosti, mohou tuto činnost provádět bez získání povolení (licence) až do doby, kdy vstoupí v účinnost RTS on SCA (ačkoliv nebudou moci těžit z výhod, které budou mít licencované subjekty, např. nebudou mít nárok na přístup na platební účty vedené u bank). Tato výjimka vyplývá z čl. 115(5) PSD2.

I v této záležitosti lze s napětím očekávat, jak se k tomuto jasnému závěru postaví Česká národní banka, neboť výjimka zakotvená v čl. 115(5) PSD2, na rozdíl od ostatních výjimek, nebyla do českého právního řádu výslovně transponována.

EBA si je patrně vědoma složitosti výše uvedené problematiky, a proto uvažuje o prodloužení veřejného kola otázek a odpovědí k PSD2, a zároveň doporučuje národním orgánům dohledu aktivně vyzvat subjekty působící na trhu k pokládání dotazů, přičemž odpovědi na ně následně uveřejní na své webové stránce, což může pomoci k vyjasnění dalších sporných témat.

Radek Musílek

Senior Managing Associate

Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář

rmusilek@deloittece.com

¹⁾ SDĚLENÍ MINISTERSTVA FINANČÍ A ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY ze dne 1. prosince 2017 k přechodnému období podle zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, dostupné na http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/platebni_styk/pravni_predpisy/download/sdeleni_mfcr_a_cnb_k_zakonu_370_2017.pdf

²⁾ Viz vyhl. České národní banky č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, příloha 6, bod 18.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), síť jejich členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejich členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Více informací o naší globální síti členských firem je uvedeno na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, poradenství, právního a finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a související služby klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poznatky a poskytuje svým klientům, mezi něž patří čtyři z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®, vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkompexnější podnikatelské výzvy. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 244 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, kontaktujte nás prostřednictvím sociálních sítí Facebook, LinkedIn či Twitter.

Společnost Deloitte ve střední Evropě je regionální organizací subjektů sdružených ve společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, která je členskou firmou sdružení Deloitte Touche Tohmatsu Limited ve střední Evropě. Odborné služby poskytují dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, které jsou samostatnými a nezávislými právními subjekty. Dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited patří ve střeoevropském regionu k předním firmám poskytujícím služby prostřednictvím téměř 6 000 zaměstnanců ze 41 pracovišť v 18 zemích.

© 2018 Pro více informací kontaktujte Deloitte Česká republika